

Universitätsbibliothek Paderborn

Medvlla Theologica

Ex Sacris Scriptvris, Conciliorvm Pontificvmqve Decretis, Et Sanctorvm Patrvm Ac Doctorum Placitis Expressa ; In qua, quidquid tum ad fidei mysteria sanè ac rectè intelligenda, & ab erroribus quibusvis secernenda, tum ad sacramenta debitè conficienda & ministranda, tum ad actiones humanas iuxta ...

Abelly, Louis

Coloniæ Agrippinæ, 1658

V. Quomodo Angeli cognoscant se vel alias res.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38954

porales, constat ex pluribus scripturæ locis: Exod. 14. dicitur angelum, qui in columna nubis per mare rubrum Israëlitas educebat, tonitrua & fulmina in Pharaonis exercitum eiacularé, & rotas curruum subuertisse: Dan. 14. dicitur angelum transtulisse Prophetam Habacucè Indea in Babylonem, & Act. 8. angelum transtulisse S. Philippum è Gaza in Azotum. Ratio etiam id euincit, quia omnis creatura cognitione intellectuali vel sensibili prædita, quæ seipsam loco mouere potest, potest etiam alia suæ potentie motrici inferiora mouere, vt patet inductione; ergo à pari, angelus, cum se mouere possint, poterunt etiam corpora potentia suâ inferiora mouere.

Quod autem spectat ad alias substantias spirituales, dicendum est similiter illas facultati motrici angelorum subesse, si eorum naturali perfectioni subsint; hoc est vnum angelum posse alium sibi inferiorem mouere, sicut & animam à corpore separatam. Et quidem de anima separata constat ex cap. 16. S. Luc. vbi dicitur animam Lazari in sinum Abraham esse delatam: de angelo verò patet ex eo, quòd dicitur Iob. cap. 8. Raphaëlem angelum apprehendisse dæmonium, illudque alligasse in deserto superioris Ægypti.

SECTIO V.

Quomodo Angeli cognoscant se vel alias res.

Cum angeli sint creaturæ purè spirituales & intellectuales, certum est illos esse etiam maximè capaces intellectiōnis & cognitionis; sed difficultas est, qualis sit illorum cognitio, & ad quæ obiecta se extendat. Pro cuius resolutione.

Dicendum 1. angelos præditos esse facultate intellectuana ab eorum substantia realiter distincta. Ita S. Thom. quæst. 54. Et probatur 1. ex S. Dionysio Lib. de cœlesti Hierarchia cap. 11. vbi tria in angelis distinguit scilicet *substantiam, virtutem, & operationem*; quod & S. Anselmus dicit.

docet Lib. de Conceptu Virginis. Probatum 2. ex eo, quod principia, quæ ad diuersos actus proprios per se ordinantur, recipiunt inter se distinguuntur: sed essentia & potentia alicuius creaturæ ad diuersos actus per se ordinantur, nempe essentia ad existentiam, potentia verò ad operationem, qui sunt planè diuersi actus: vnde sequitur, in angelis potentiam cognoscitiuam esse ab eorum essentia seu substantia realiter distinctam.

Dicendum 2. angelum se ipsum cognoscere per suammet ipsius substantiam, non verò per ullam aliam speciem intelligibilem. Ita S. Thom. quæst. 56. art. 1. Probatum ex S. August. Lib. 9. de Trinit. cap. 9. vbi dicit *in nem, dum se ipsam intelligit, ipsam solam esse parentem notitiæ suæ.* Probatum 2. ex eo, quod substantia angelus sit eius intellectui maximè proportionata & intimè vnita, vnde frustra in tali cognitione adhiberetur species, quæ ideo tantum in intellectu requiritur, quia obiectum, quod intelligitur, vel distans est, vel facultati intellectiue minimè proportionatum, vt sic illam eius distantiam aut disproportionem suppleat.

Dicendum 3. angelos ad res alias à se naturaliter intelligendas aliquibus speciebus impressis indigere. Probatum 1. ex S. Dion. c. 4. & 7. de diu. nom. vbi ait angelos plenos esse formis & rationibus omnium rerum: & ex S. Aug. Lib. 2. de Gen. ad litteram. cap. 8. vbi dicit res omnes corporeas prius creatas fuisse in cognitione angelorum quàm in se ipsis; hæc autem productio rerum in mente angelica aliter intelligi non potest, quàm secundum esse obiectiuum per quasdam similitudines & species ipsis angelis ab initio inditas & concreatæ; vnde & ipse dicit res illas productas fuisse in intellectu angelico secundum creatam in illis sapientiam.

Probatum 2. hæc ratione, quia necesse est obiectum cognoscibile ita esse vnitum & coniunctum potentie cognoscitiue, vt illam determine ad sui cognitionem: atqui res omnes, quas cognoscit angelus, non sunt ita coniunctæ & vnitæ cum eius intellectu, vt patet ex eo quod

res cognouit, antequam existerent, sicut ex S. Aug. supra diximus: ergo necesse est, ut per aliquam sui similitudinem intellectui angelico uniantur; illa autem similitudo non est ipsa angeli substantia; neque enim tam perfecta est, ut possit rerum omnium rationes exprimere, quod soli essentia diuina competit: necesse est igitur, ut illa similitudo in intellectu angelico sit species aliqua intelligibilis.

Dicendum 4. species illas per quas Angeli cognoscunt, non esse ab obiectis acceptas, sed ipsis a primo instanti sua creationis fuisse a Deo infusas & inditas. Ita S. Thom. quaest. 55. art. 2.

Probat 1. ex cap. 28. Ezech. ubi primus Angelus dicitur fuisse plenus sapientia & perfectus ab illo die in quo conditus est (ea enim, qua dicuntur in illo capite, intelligenda esse potius de Lucifero quam de rege Tyri censent. S. Aug. Lib. 11. de Gen. ad Litt. cap. 24. S. Greg. Lib. 32. mor. cap. 24. & 25. S. Amb. Lib. 1. de Paradiso c. 2. S. Epiph. hær. 64. & plures alij ex SS. Patribus) ille autem Angelus non fuisset plenus sapientia & perfectus primo die, quo creatus est, si species intelligibiles rerum omnium, quarum cognitio illi competebat, a Deo non accepisset; sed paulatim ac diuerso tempore eas acquireret, & a rebus ipsis haurire opus habuisset.

Probat 2. ex loco supra citato S. Augustini scilicet 2. de Gen. ad Litt. cap. 8. & 30. ubi ex ijs, qua supra retulimus, sequitur secundum mentem illius sancti Patris Angelos cognouisse res, antequam existerent, ac proinde illarum species non ab ipsis rebus, sed a Deo in instanti sua creationis accepisse.

Probat 3. hac ratione: si Angeli paulatim & successiue species acquirerent, easque peterent ab obiectis, oportet id fieri alterutro ex his duobus modis; scilicet vel quod ipsi Angeli eas producerent ad praesentiam obiectorum, vel quod obiecta ipsa eas producerent & transmitterent ad potentiam Angelorum intellectuam, at neutrum dici potest: non primum, quia antequam Angeli species illas in intellectu habeant, nullo modo res ex-

scinas

ternas cognoscunt, nec proinde possunt earum similitudines in se producere; nec sufficit externa earum rerum presentia; quia hæc quoque presentia ab ipsis cognosci non potest nisi suppositis speciebus, quæ determinant eorum intellectum ad cognoscendum, non enim hic par est ratio intellectus angelici ac humani; si quidem homo, cum sit corporeus, facile moueri & affici potest ab obiectis corporeis presentibus, quæ cum species suas diffundant per medium usque ad sensus externos, mediantibus illis sensibus externis nec non internis mouent intellectum humanum, ut à phantasmatibus corporeis abstrahat species intellectuales; in Angelis autem cum sint omnino incorporei, nihil tale fieri potest.

Neque etiam secundum dici potest, quia obiecta illa externa sunt ut plurimum materialia & corporea, quæ non nisi species materiales & sensibiles producere possunt, quæ proinde ad usum intellectus angelici inepta sunt, illique inharere nullatenus valent. ergo cum angeli species illas neque producere, neque ab obiectis accipere possint, sequitur, ut illas à Deo in instanti suæ creationis acceperint.

Porro ad plenioram angelicæ cognitionis intelligentiam tres hinc quæstionculæ breuiter explicandæ supersunt. Prima est, an omnes Angeli per species æque perfectas intelligant. Resp. Angelos, quo sunt in natura perfectiores, eò etiam perfectiores ac proinde vniuersaliores à Deo species accepisse. Ita S. Thom. sup. art. 3. quod probatur tum ex S. Dionys. Lib. de eœlesti hier. c. 12. vbi ait superiores Angelos habere scientiam magis vniuersalem; & Lib. de diuinis nom. cap. 13. vbi dicit omnia magis vnita & collecta esse in superioribus Angelis, prout magis ad Deum accedunt; tum etiam ex eo, quod Angeli, quo perfectiores sunt in natura intellectuali, eò sunt similiores Deo in intelligendo; sed Deus in intelligendo maxime excellit in eo quod per vnicam & simplicissimam essentiam suam res, omnes intelligit; vnde sequitur, quò Angeli perfectiores sunt, illos per species eò simpliciores & vniuersaliores adeoque perfectiores intelligere. H 7 Se-

Secunda est, an angelus semper actu cognoscat ea, quæ cognoscit. Resp. duas esse cognitiones, respectu quarum intellectus angelicus est semper in actu secundo. Vna est cognitio supernaturalis beatifica; nam angeli beati semper sunt actualiter beati, ac proinde semper est in illis actualiter beatitudo, quæ in actuali intuitiua cognitione diuina essentia consistit. Altera est cognitio naturalis, quæ angelus seipsum cognoscit: sicut enim corpora uiuentia semper sunt in actu secundo, respectu cuiusdam operationis vitalis, puta respectu nutritionis; ita consentaneum est existimare substantias purè spirituales, quales sunt angeli, semper actu habere aliquam operationem vitalem naturaliter; nulla autem videtur esse ipsis magis naturalis quam sui ipsius cognitio.

Quod autem spectat ad aliarum rerum cognitiones, recte docet S. Thom. quæst. 58. art. 1. intellectum angelicum non semper in actu secundo esse, cum nulla ratio id euincat; & præterea cum species intelligibiles rerum aliarum in ipsis sint per modum habituum, credibile est eos posse illis uti aut non uti, prout ipsis libitum fuerit.

Tertia est, an angeli aliquo discursu utantur. Resp. cum S. Doctore, angelos nullo uti discursu in sua cognitione, sed simplici intuitu & apprehensione ea omnia cognoscere, ad quæ vis eorum cognoscitiua pertingere potest; sicque eodem simplici actu conclusiones in principijs, & effectus in causis inspicere: cuius rei ratio est, quia ex imperfectione intellectus humani prouenit, quod discursus ipsi necessarius sit, ut in alicuius veritatis notitiam deueniat: cum autem intellectus angelicus humano longè præstet ac superemineat, utpote multo perfectiori lumine naturali præditus; hinc fit, ut ipsi modus intelligendi nobilior debeat; est autem eò nobilior quò simplicior, quia sic propius ad diuinum intelligendi modum accedit; unde sequitur, conueniens esse, ut angeli vno simplici intuitu, non verò per discursum, id est successiuè, & quasi per partes ea omnia cognoscant, quæ intra limites potentia eorum cognoscitiua continentur.

SE-